

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Α'.

Ἀμάθεια Κληρικῶν ἐν τοῖς μέσοις αἰῶσι.

Ἡ δεκάτη ἐκατονταετηρίς ὑπῆρξεν ἐποχὴ βαρυντάτης ἡμαθείας καὶ αἰσχίστης δεισιδαιμονίας. Πολλοὶ τῶν κατεχόντων ὑψίστας θέσεις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοσοῦτον ᾔσαν ἁμαθεῖς, ὥστε καὶ αὐτὸ τὸ ἀναγινώσκειν ἠγνόουν· ἄλλοι δὲ ἐπαγγελόμενοι ὅτι ᾔσαν λόγιοι ἄνδρες καὶ πολιτικοί, ἐφαίνοντο εἰς διαφόρους περιστάσεις ἁμαθέστατοι ἄνθρωποι. Ἐν Ἰσπανίᾳ τοιαύτη ἦν σπάνις βιβλίων, ὥστε ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἀντίτυπον τῆς ἁγίας Γραφῆς, τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου, καὶ ἄλλων βιβλίων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, ἐχρησίμευεν εἰς πολλὰ μοναστήρια, μεταβιβαζόμενον ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο· ἐν δὲ τῷ περιφύμῳ μοναστηρίῳ τῆς Ἰόνης οὐδὲν ἄλλο ὑπῆρχε βιβλίον κατὰ τὴν ἐννάτην ἐκατονταετηρίδα, εἰ μὴ μόνον εἰς Λόγος τοῦ Χρυσοστόμου. Γερμάδιος

ὁ Ἰσπανὸς Ἐπίσκοπος ἀποθανὼν τὸ 953 ἐκληροδότησεν ἐξήκοντα τόμους βιβλίων εἰς διάφορα μοναστήρια, ῥητῶς διατάξας ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ, ὅτι οὐδενὶ τῶν μοναχῶν ἐπιτρέπεται μετακομίζειν τὰ βιβλία ταῦτα εἰς ἄλλο μέρος, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ διαμένωσιν εἰς μόνην τὴν χρῆσιν τῶν ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἐκείνῳ, εἰς ὃ κατὰ τὴν διαθήκην ἐδωροῦντο. Ἡ διαθήκη τοῦ Γερμαδίου προσυπεγράφη ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης, ὡς καὶ ὑπὸ πολλῶν Ἐπισκόπων καὶ ἄλλων ἐξόχων ἀνδρῶν.

Ὁ περίφημος Ἀγγλος Ἐπίσκοπος Wicliff λέγει, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ὑπῆρχον πολλοὶ ἱερεῖς, „ἀγνοοῦντες τὰς δέκα ἐντολάς, καὶ οὐ δυνάμενοι ἀναγινώσκειν τὸ Εὐαγγέλιον, οὔτε ἐννοοῦντες αὐτὸ τὸ παράπαν.“ Ὁ δὲ Ἐδουάρδος Γ' παρεπονεῖτο πρὸς τὸν Πάπαν λέγων, „ὅτι ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία ἦν παραδεδομένη εἰς ἀναξίους μισθωτοὺς ξένους, οὔτε διαρκῶς κατοικοῦντας ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ, οὔτε γινώσκοντας τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν.“ Ἐν πολλοῖς ἄλλοις ὁ Λουδοβίκος Βωμόντης, Ἐπίσκοπος τῆς Durham, ἀπέδειξε τότε πόσον ἦσαν δίκαια τὰ παράπονα τοῦ Ἐδουάρδου. Ὁ ἀμαθὴς οὗτος καὶ εὐγενὴς Ἐπίσκοπος τέσον ἠγνόει τὸ ἀναγινώσκειν καὶ αὐτὸ τὸ συλλαβίζειν, ὥστε πολλάκις προμελετήσας τὸ διάταγμα, δι' οὗ ἀνηγγέλετο εἰς τὸν λαὸν ὁ ἐνθρονισμὸς αὐτοῦ, ὅτε ἐπέστη ἡ ὥρα τῆς ἀναγνώσεως, λαβὼν εἰς χεῖρας τὸ ἔγγραφον, ἐγένετο καταγέλαστος· διότι ἐν τῇ λέξει, *Metropoliticae*“ ἔπαυσε τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ πολλὰ προσπαθήσας νὰ συλλαβίσῃ τὴν λέξιν, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἀπελπισθεὶς, „ὅς ὑποτεθῇ ὅτι τὸ εἶπον“ *soit pour dit*. Μικρὸν δὲ προχωρήσας εἰς τὴν ἀνάγνωσιν περιέπεσεν εἰς ἄλλην ἀνυπέρβλητον δυσκολίαν ἐν τῇ λέξει „*in aenigmate*“· καὶ πάλιν ἀπελπισθεὶς νὰ

κατορθώσῃ τὸν συλλαβισμόν αὐτῆς, ἀνεβόησεν ἐπὶ τέλους· „μὰ τὸν ἅγιον Λουδοβίκον, παντάπασιν ἁμαρτῆς ἄνθρωπος ἔγραψε ταύτην τὴν φλυαρίαν.“

Καὶ ἐν μέσῃ τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ ἑκατονταετηρίδι ἡ μελέτη τῶν Ξείων Γραφῶν διέμενε σπάνιον πλεονέκτημα. Ἐν ἔτει 1448 ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Winchester ἐχειροτόνησεν ἐφημέριον τῆς παρουκίας τοῦ Sherfield, ὃς πρὸ τῆς χειροτονίας αὐτοῦ ὤμοσεν ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκόπου, ὅτι ἁμαρτῆς ὢν καὶ ἀνίκανος νὰ ἐπιτηρῇ σωτηρίαν ψυχῶν, ἔμελλε νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Λατινικῆς γλώσσης δύο συνεχῆ ἔτη· καὶ ὅτι ἐν τέλει μὲν τοῦ πρώτου ἔτους ἐξετασθήσεται ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου εἰς τὴν γραμματικὴν, ἐν τέλει δὲ τοῦ δευτέρου εἰς γενικώτερα· ἐὰν δὲ τότε εὔρεθῇ ἀνίκανος εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων, παραιτηθήσεται τῆς ἐφημερείας.

Πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν Γραφῶν ὑπὸ τοῦ Ἑράσμου τὸ Ἑλληνικὸν αὐτῶν κείμενον ἦν λίαν δυσεύρετον ἐν πάσῃ τῇ Γερμανίᾳ· ἡ δὲ σπουδὴ τῶν γλωσσῶν, ἐν αἷς ἐξ ἀρχῆς ἐγράφησαν αἱ Ξεῖαι Γραφαί, οὐ μόνον ἡμελεῖτο, ἀλλὰ καὶ κατεφρονεῖτο. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Λατινικὴ, ἣτις ἦν ἡ γλῶσσα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, οὕτως ἡγνοεῖτο ὑπὸ τῶν κληρικῶν, ὥστε γελοιωδέστατα ἁμαρτήματα ἐγίνοντο ὑπ' αὐτῶν ἐν τε ταῖς Ἐκκλησιαστικαῖς τελεταῖς καὶ ἐν ταῖς ἀλληλογραφίαις. Οὕτω, παραδ. χάριν, ἱερεὺς τις ἐν Βαβαρίᾳ περὶ τὸ ἔτος 745 βαπτίζων ἐξεφώνει τὸν συνήθη τύπον τοῦ βαπτίσματος ὧδέ πως. „Baptizo te in nomine Patria et Filia, et Spiritus Sancti.“ ἄλλος δέ τις λαβὼν συστατικὴν ἐπιστολὴν πρὸς ἀποκατάστασιν αὐτοῦ, περιέχουσαν τάδε — „Otto Dei

gratia, rogat vestram clementiam, ut velitis istum clericum conducere ad vestrum Diaconum“ — καὶ διαταχθεῖς ἀναγνῶναι τὴν ἐπιστολήν, οὕσαν γεγραμμένην διὰ γραφικῶν συντομεύσεων, τοσαύτην εἶχεν ἀμάθειαν τῆς Λατινικῆς γλώσσης, ὥστε ἀνέγνω τὴν ἐπιστολήν ὡδέ πως. „Otto Dei gram, rogat vestram clam, ut velit istum elincum elancum, convertere in vivum Diabolum“· καὶ ἄλλος τις πάντοτε ἀνεγίνωσκε „mulus Dei“ (ἡμίονος Θεοῦ) ἀντὶ „famulus Dei“ (δοῦλος Θεοῦ).

Μεγίστη ἀμάθεια τῶν Θείων Γραφῶν ἐπεκράτει οὐ μόνον παρὰ τοῖς λαϊκοῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ πολλοῖς τῶν κληρικῶν, ὁ δὲ βαθμὸς τοῦ διδάκτορος τῆς Θεολογίας ἐδίδετο πολλάκις εἰς ἀνθρώπους οὐδέποτε ἀναγνόντας τὰς Θείας Γραφάς. Ἐν ἔτει 1510 τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βιττεμβέργης κατέγραψεν ἐν τοῖς πρακτικοῖς αὐτοῦ τὸν Ἀνδρέαν Καρολοστάδ, τὸν ἔπειτα ἓνα τῶν ἀναμορφωτῶν, ὡς ἱκανώτατον (sufficientissimus) ἵνα λάβῃ τὸν βαθμὸν διδάκτορος τῆς Θεολογίας· αὐτὸς δὲ ὁ βαθμολογηθεὶς ὡμολόγει ἔπειτα, ὅτι ὀκτὼ ἔτη μετὰ τὴν βαθμολογίαν ταύτην ἤρξατο ἀναγινώσκειν τὴν Γραφήν· λέγεται δὲ περὶ Ἀλβέρτου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Mentz, ὅτι ἐν ἔτει 1530 εὗρὼν κατὰ περίστασιν ἐπὶ τινος τραπέζης τὴν ἁγίαν Γραφήν ἤνοιξεν αὐτήν· ἀναγνοὺς δὲ ὀλίγας λέξεις ἀνεφώνησεν· „ἀγνοῶ τῇ ἀληθείᾳ ποῖόν τί ἐστὶ τὸ βιβλίον τοῦτο· ἀλλὰ καταλαμβάνω ὅτι πολλὰς βλασφημίας κατ’ ἡμῶν περιέχει.“ Ὁ Γεράρδος Δίστριος ἐν τινι σημειώσει εἰς τοῦ Ἐράσμου τὸ „Μωρίας ἐγκώμιον“ λέγει· „Πολλοὺς διδάκτορας τῆς Θεολογίας ἐγνώρισα, εἰλικρινῶς ὁμολογοῦντας, ὅτι πεντηκοντούτεις ἤδη ἀνέγνωσαν κατὰ πρῶτον τὰς ἐπιστολάς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.“ ὁ δὲ Μούσκουλος βεβαιοῖ, ὅτι πρὸ τῆς

Ἐκκλησιαστικῆς ἀναμορφώσεως πολλοὶ ἱερεῖς καὶ ἱεροκέρυκες οὐδέποτε εἶδον τὴν Θείαν Γραφήν.

Τέλος πάντων ὁ Ἀνδρέας Φόρμαν, Ἐπίσκοπος τοῦ Murray καὶ λεγόμενος τοῦ Πάπα ἐν τῇ Σκωτίᾳ, ἀναγκασθεὶς εἰπεῖν τὴν προσευχὴν ἐν τινι δείπνῳ, ὃ προσήνεγκεν αὐτὸς εἰς τὸν Πάπαν καὶ τοὺς Καρδινάλιους ἐν Ῥώμῃ, τόσῳ κακῶς ἀπήγγελλεν αὐτήν, ὥστε καὶ ἡ Α. Ἀγιότης καὶ οἱ παρόντες Καρδινάλιοι οὐκ ἠδυνήθησαν διατηρῆσαι τὴν προσήκουσαν αὐτοῖς ἀξιοπρέπειαν, ἀλλ' ἐγέλασαν ἅπαντες. Τοῦτο κατετάραξε τὸν Ἐπίσκοπον, καὶ ἐν τῇ ἀγανακτήσει αὐτοῦ προσέειπεν ἐν τέλει τῆς εὐχῆς (ἀλλ' ἐν Λατινισμῷ ἀκατανόητῳ) ὅτι στέλλει εἰς τὸν Διάβολον ὅλους τοὺς ψευδο-καρδινάλιους, καὶ συνεπλήρωσε τὴν ἀκατανόητον εὐχὴν διὰ τῶν λέξεων „in nomine patris, filii, et sancti spiritus.“ οἱ δὲ παρόντες οὐδαμῶς ἐννοήσαντες τὰ Λατινικὰ τοῦ Ἐπισκόπου, ἐπεφώνησαν ἅπαντες — Amen!

Β'.

Ὁ ἱστοριογράφος Λέτιος.

Ἐν ᾧ ὁ παράδοξος οὗτος Ἰταλὸς ἱστοριογράφος διέτριβεν ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ ἡσχολεῖτο εἰς τὸ συγγράφαι ἱστορίαν τῆς Ἀγγλικῆς αὐλῆς, συνέβη νὰ παρασταθῇ ἐν τινι αὐλικῇ ὑποδοχῇ, ὅπου ὁ βασιλεὺς Κάρολος Β' πλησιάσας αὐτῷ εἶπε· — Λέτιε, ἀκούω ὅτι συγγράφεις Ἱστορίαν τῆς αὐλῆς τῆς Ἀγγλίας. — Μεγαλειότατε, πρὸ πολλοῦ συλλέγω πληροφορίας εἰς τοιαύτης ἱστορίας συγγραφὴν. — Πολὺ καλῶς,

εἶπεν ὁ βασιλεύς· ἀλλὰ πρόσεχε ν' ἀποφύγῃς ἐν τῇ ἱστορίᾳ σου τὰς προσβολάς. — Μεγαλειότατε, ὅ, τι δυνατὸν πράξω· ἀλλὰ νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ τις τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος, ὅπως ἀποφύγῃ ἐν ταιαύτῃ ἱστορίᾳ τὰς προσβολάς. — Δοιπόν, ἐπανέλαβεν ὁ βασιλεύς, μιμήσῃτι καὶ σὺ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος, καὶ γράφε παροιμίας, οὐχὶ ἱστορίαν.

Γ'.

Ῥηνείου οἴνου μέγα κατόρθωμα.

Ἡ νῦν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ εὐγενοῦς τινος Κόμητος Ἀγγλου εὕρισκομένη πρωτίστη ἔκδοσις (Editio Princeps) τῶν ποιημάτων τοῦ Βιργιλίου ἀνεκαλύφθη πρό τινων ἐτῶν ἐν τινι μοναστηρίῳ, καὶ πολλαὶ πολλάκις κατεβλήθησαν προσπάθειαι, ὅπως διὰ χρημάτων ἀγορασθῇ ἡ ἔκδοσις αὕτη· ἀλλ' οἱ καλοὶ μοναχοί, οἵτινες μετ' ἄλλων τοιούτων πολυτίμων βιβλίων διετήρουν αὐτήν, ἀπέρριψαν πᾶσαν χρηματικὴν προσφοράν. Ἀγγλος δέ τις περιηγητής, κατανοήσας ὅτι οἱ μοναχοὶ ἐκεῖνοι μεγάλως ἐτίμων τὸν Ῥηνεῖον οἶνον, τὸν καλούμενον hoek, κατώρθωσε δι' αὐτοῦ ὅ, τι διὰ πολλῶν χρημάτων ἄλλοι οὐκ ἠδυνήθησαν κατορθῶσαι· καὶ δι' ὀλίγων φιαλῶν Ῥηνείου οἴνου ἐγένετο κύριος τῆς ἐκδόσεως, ἣν αὐτὸς μὲν ἐπώλησεν ἔπειτα ἀντὶ Διρῶν 50, ὁ δὲ νῦν κατέχων αὐτήν ἠγόρασεν ἐπὶ τέλους ἀντὶ Διρῶν 400^{ων}.

Δ'.

Φραγκλῖνος καὶ 'Ραϋνάλιος.

'Ορῶς τινες εἶπον, ὅτι πολλοὶ τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν ἀξιοῦντες ὅτι συγγράφουσιν ἱστορίαν φιλοσοφικῶς, ὀλίγον προσέχουσιν εἰς τὴν ἀλήθειαν τῶν πράξεων, ἐφ' ᾧ στηρίζουσι τὰς φιλοσοφικὰς αὐτῶν σκέψεις. Εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀνῆκεν, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἐφεξῆς ἀνεκδότου, καὶ ὁ περίφημος Ἀββᾶς 'Ραϋνάλιος, ὁ συγγράψας φιλοσοφικὴν ἱστορίαν τῆς τῶν Εὐρωπαϊῶν ἀποκαταστάσεως ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς καὶ δυτικαῖς Ἰνδίαις. — Περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1777 ὁ Ἀββᾶς ἀπῆλθεν ἐσπέραν τινὰ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ σοφοῦ Φραγκλίνου, ἐν Παρισίοις διατρίβοντος, καὶ εὔρεν αὐτὸν συνδιαλεγόμενον μετὰ τοῦ Σίλλα Δεάνου, κοινοῦ φίλου ἀμφοτέρων. „Πανοσιώτατε, εἶπεν ὁ Δεάνης πρὸς τὸν 'Ραϋνάλιον, ταύτῃ τῇ στιγμῇ ἐλέγομεν περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ὑμετέρων συγγραμμάτων· μετὰ λύπης δέ σοι παρατηρῶ, ὅτι ἐλσεινῶς ἡπατήσῃς ὑπὸ τῶν ἀνδρώπων, οἵτινές σοι ἔδωκαν τὰς περὶ τῶν πραγμάτων τῆς Ἀμερικῆς πληροφορίας.“ Ὁ Ἀββᾶς ἀντέκρουσε ᾄδον τὴν παρατήρησιν ταύτην τοῦ φίλου, ὅστις διὰ πολλῶν παραδειγμάτων λαμβανομένων ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἀββᾶ ἀπεδείκνυσεν ὁρῶν τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ. Ἐφῶσαν τέλος πάντων καὶ εἰς τὸ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐκείνῃ περιεχόμενον ἀνέκδοτον τοῦ Polly Baker, ὅπερ ὁ μὲν Ἀββᾶς μετὰ πολλοῦ πάθους ὑπεστήριζεν ὡς ἀλήθειαν, ἣν ἠρανίσατο ἐκ πηγῆς αὐθεντικῆς, ἐξ ὑπομνήματος αὐθεντικοῦ, ὅπερ ἐστάλη πρὸς αὐτὸν ἐκ τῆς Ἀμερικῆς, ὁ δὲ Σίλλας ἐπέμενε βεβαιῶν αὐτόν, ὅτι ἐστὶν ἀπλούστατον ἀνέκδοτον, καὶ ἡ φιλονεικία ἐπετείνετο ζωηρότερον. Τότε ὁ

Φραγκλῆνος, ὅστις μέχρι τοῦδε ἤκουεν ἐν ἡσυχίᾳ τὴν φιλο-
νεικίαν ταύτην, στραφεὶς πρὸς τὸν Ἀββᾶν, εἶπεν· ἀγαπητέ
μοι Ῥαϋνάλιε, θέλεις νὰ μάθῃς τὴν ἀλήθειαν; ἄκουσον.
Ἐγὼ νέος ὢν, καὶ ὀλιγώτερον φρόνιμος παρ' ὅσον ἐν τῇ
παρούσῃ ἡμῶν γεροντικῇ ἡλικίᾳ, ἡσχολούμην εἰς τὸ γράφειν
ἐφημερίδα· καὶ ἐπειδὴ πολλάκις ἐστερούμην σπουδαίας ὕλης
πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ φύλλου τῆς ἐφημερίδος, ἤνοιγον τὰς
ἀποθήκας τῆς φαντασίας μου, ἀναζητῶν ἐν αὐταῖς πλαστόν
τι διήγημα, ὅπερ ἡδύνατο νὰ κυκλοφορήσῃ ὡς ἱστορικὸν γε-
γονός· ἐν ἄλλοις δὲ τοιούτοις ἐπλάσσα καὶ τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο
τοῦ Polly Baker, ὅπερ ἡ Πανοσιότης σου ἐξέλαβες ὡς ἱστο-
ρικὴν ἀλήθειαν.“ — „Καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτήν,“ εἶπε
τότε ὁ Ῥαϋνάλιος, μεταβαλὼν τὸν θυμὸν αὐτοῦ εἰς κολα-
κείαν, προτιμῶ νὰ περιλαμβάνωνται εἰς τὸ σύγγραμμά μου
τὰ πλάσματα τῆς φαντασίας σου, ἢ αἱ ἀλήθειαι πολλῶν
ἄλλων.“ Πόσα τοιαῦτα εὐρίσκονται ἐν τισι τῶν νεωτέρων
φιλοσοφικῶν ἱστοριῶν!

Ε΄.

Λαφονταῖνος.

Ἡ ἀφέλεια τοῦ Λαφονταίνου ὑπῆρξεν ἀξιοθαύμαστος,
καὶ πολλὰ λέγονται περὶ αὐτοῦ ἀνέκδοτα, ἐξ ὧν φαίνεται
ὅτι πολλάκις περιήρχετο εἰς παραδόξους ἐκστάσεις, καὶ ἐνίοτε
εἰς παντελῇ ἀναισθησίαν τῶν ἐξωτερικῶν ἐντυπώσεων. Λέ-
γεται, ὅτι ἡμέραν τινὰ ἡ Κυρία de Bouillon, ὑπάγουσα εἰς
Versailles, εἶδεν αὐτὸν ἱστάμενον ὡς ἐκστατικὸν ὑπὸ ἐν δέν-

δρον τοῦ βασιλικοῦ κήπου· τὸ δὲ ἐσπέρας ἐπιστρέφουσα εὔρε
 πάλιν αὐτὸν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν καὶ εἰς τὴν αὐτὴν κατά-
 στασιν, εἰ καὶ κατ' ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἦτο ψῦχος καὶ
 βροχὴ διαρκής. Τόσον δὲ ἀπλοῦς καὶ ἀπέριττος ἦν ἐν τῇ
 διαίτῃ αὐτοῦ, ὥστε ἡ Κυρία de Sablière, παρ' ἣ κατώκησεν
 ἔτη πολλά, ἀναγκασθεῖσα ν' ἀποβάλλῃ τοὺς ὑπηρέτας καὶ
 τὰς ὑπηρετρίας αὐτῆς δι' ἀταξίαν τινά, ἔλεγεν, ὅτι τοὺς
 πάντας ἀπέβαλε, καὶ δὲν ἔμειναν παρ' αὐτῇ, ἢ τὰ τρία ζῶα,
 ὁ γάτος, ὁ σκύλος, καὶ ὁ Λαφονταίν. Ἐπειδὴ τὸ ἐπανωφό-
 ριον αὐτοῦ ἦτο πεπαλαιωμένον καὶ κατερρυπωμένον, φίλη τις
 αὐτοῦ ἐφρόντισε ν' ἀντικαταστήσῃ αὐτὸ δι' ἄλλου νέου, ὅπερ
 ὁ καλὸς ποιητὴς ἐφόρει πολλάς ἡμέρας, οὐδαμῶς ἐννοήσας
 τὴν μεταβολήν, καὶ ἐξεπλάγη, ὅτε φίλος τις συναντήσας
 αὐτῷ κατ' ὁδὸν συνέχαιρεν αὐτῷ διὰ τὸ νέον ἐπανωφόριον.
 Ἄλλοτε (καὶ τοῦτο λέγεται ὡς ἀναντίρρητος ἀλήθεια) προσε-
 κάλεσε λογίους τινάς, ἵνα συνδειπνήσωσιν εἰς τὴν οἰκίαν φί-
 λου αὐτοῦ, ὃν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀποθανόντα συνώδευσε
 μέχρι τοῦ τάφου. Ὅτε δὲ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μετὰ τῶν
 κεκλημένων, καὶ ὁ θυρωρὸς ἀνέμνησεν αὐτὸν τὸ συμβάν,
 „ὦ θεέ μου, εἶπεν ὁ ποιητής, ἀληθῶς ἐλησμόνησα ὅτι ἀπέ-
 θανε πρὸ πολλοῦ.“ Οὐδεμίαν ταραχὴν, οὐδεμίαν ὁμιλίαν ἠδύ-
 νατο νὰ ταραξῇ τὴν φαινομένην ληθαργίαν αὐτοῦ, οὔτε ν'
 ἀποσπάσῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου, εἰς ὃ
 παρεδίδοτο. Συνδειπνῶν ποτε μετὰ τοῦ Μολιέρου καὶ Δεσ-
 πρεϊώ, κατέκρινε τὴν ἀνοησίαν τῶν δραματοποιῶν, οἵτινες
 παριστῶσι τοὺς ὑποκριτὰς λέγοντας κατ' ἰδίαν καὶ δῆθεν
 μυστικῶς πράγματα εὐκόλως ἀκουόμενα ὑπὸ τῶν ἄλλων τῶν
 ἐν τῇ σκηνῇ καὶ διὰ παντὸς τοῦ θεάτρου. κατειλημμένος δὲ
 ὑπὸ τῆς ιδέας ταύτης οὐδεμίαν ἔκρουε τῶν παρατηρήσεων,

ὅσας οἱ ἄλλοι ἀντέτασσον εἰς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ. Τότε ὁ Δεσπρὲς ἀγανακτήσας διὰ τὴν ἀπάθειαν ταύτην, μεγαλοφώνως καὶ πλησίον αὐτοῦ ἀνέκραξε· „Βεβαιότατα οὗτος ὁ Λαφονταῖν ἀχρεῖός ἐστιν, ἀχρειέστατος, μιαιφόνος“· καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπεσώρευσε κατ’ αὐτοῦ ὑβριστικὰ ἐπίθετα· ἀλλ’ ἐκεῖνος οὐδέν ἀκούσας διετέλει ῥητορεύων ἐν ἀταραξίᾳ. Ἐπὶ τέλους πάντες οἱ παρόντες ἀνεκάγχασαν· καὶ τότε ἠρώτησεν ἀπορῶν, „διὰ τί γελάτε“; — „Διὰ τί; ἀνέκραξεν ὁ Δεσπρὲς· διὰ σὲ βέβαια· διότι οὐδεμίαν ἤκουσας λέξιν ἐκ τῶν πολλῶν, ὅσας μεγαλοφώνως ἔρριψα εἰς τὰ ὦτά σου, καὶ ὅμως καταδικάζεις ὡς ἀνοήτους τοὺς ποιητάς, οἵτινες ὑποθετικῶς μόνον ἀποδέχονται, ὅτι ὁ ἐν τῷ ἐνὶ τῆς σκηνῆς ἄκρῳ ἱσταμένος ὑποκριτὴς οὐκ ἀκούει τοὺς ψιθυρισμοὺς τοῦ ἐν τῷ ἐτέρῳ ἱσταμένου. Ἀλλὰ πρὸ πάντων τὸ ἐξῆς μαρτυρεῖ τὴν ληθαργίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπιθυμῶν γὰρ προσενέγκῃ εἰς τὸν βασιλέα ἐν ἀντίτυπον τῶν περιφήμων μύθων αὐτοῦ, καὶ πρὸς τοῦτο εἰσαχθεὶς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, μετὰ μακρὰν προσφώνησιν, ἐν ᾗ παρεκάλει τὴν Α. Μεγαλειότητα γὰρ δεχθῆναι τὸ προσφερόμενον βιβλίον, παρατήρησεν ὅτι ἐλησμόνησε γὰρ λάβῃ μετ’ ἐαυτοῦ τὸ δῶρον, ἀναχωρῶν ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

ΣΤ’.

Φερδόσιος ὁ τῶν Περσῶν Ὁμηρος.

Ὅτε ὁ Φερδόσιος, ὁ τῶν Περσῶν Ὁμηρος συνεπλήρωσε τὸ περίφημον ἐπικὸν αὐτοῦ ποίημα „ἡ βίβλος τῶν βασιλέων“, ὁ Μαχμούδ πεισθεὶς ὑπὸ τινων ἀντιζήλων καὶ ἐχθρῶν τοῦ

ποιητοῦ, ἠλάττωσε τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπεσχημένην χρηματικὴν ἀμοιβήν· ὁ δὲ ποιητὴς ἀπορρίψας τὸ ἀποσταλὲν αὐτῷ δῶρον, προσέειπεν εἰς τὸ ποίημα στίχους τινάς, ἐν οἷς ἐσατύρισε τοῦ βασιλέως τὴν μικροπρέπειαν, καὶ οὕτως ἐκδικηθεὶς ἐνόμισε συγχρόνως φρόνιμον νὰ ἐγκαταλίπη τὴν βασιλικὴν αὐλήν, καὶ ν' ἀποσυρθεῖ εἰς τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πατρίδα, τὴν πόλιν Τού, τὴν νῦν καλουμένην Μουσχεδ ἐν Χορασσανίᾳ. Μετὰ τινα καιρὸν ὁ Μαχμούδ ἀνέγνω τοὺς πικροὺς στίχους τοῦ Φερδοσίου, καὶ ἐννοήσας τὸ ἀμάρτημα αὐτοῦ, προσεπάειπεν νὰ διορθώσῃ αὐτό, ἀποστείλας πρὸς τὸν ποιητὴν μεγάλην χρημάτων ποσότητα· ἀλλὰ τὸ δῶρον ἔφθασεν εἰς Τὸν κατ' ἥν στιγμὴν τὸ λείψανον τοῦ Φερδοσίου ἐξεκομίζετο εἰς ταφήν. Τὸ δῶρον προσηνέχθη ἔπειτα εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ ποιητοῦ· ἀλλ' ἐκείνη ἀπεποιήσατο νὰ δεχθῇ πλοῦτον, ὃν ἅπαξ ἠρνήσαντο εἰς τὴν ἀρετὴν τοῦ ἐνδέξου πατρὸς αὐτῆς.

Z'.

Κοστροβίος ὁ Ῥώσος ποιητὴς ἦν υἱὸς αὐλικοῦ τινος τιμαριώτου· καὶ τὰ μὲν πρῶτα γράμματα ἐδιδάχθη ἐν τινι κοινῷ σχολείῳ, ἔπειτα δὲ μαθητεύσας ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Μόσχας διεκρίθη ὡς ἄριστος ποιητὴς, καὶ μετέφρασε τὴν Ἰλιάδα εἰς δώδεκα βιβλία, ὧν τὰ ἑξὶ μόνον διεσώθησαν. Λέγεται δέ, ὅτι τὰ ὑπόλοιπα ἑξὶ προσήνεγκεν ὁ ποιητὴς εἰς τινα ἐκδότην, ὅπως δημοσιεύσῃ αὐτά· καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐκδότης εἶπεν εἰς αὐτόν, ὅτι μόνον 150 ρούβλια προσφέρει διὰ τὴν

μετάφρασιν, ἀγανακτήσας ὁ Κοστρόβιος ἔρριψεν εἰς το πῦρ τὸ πόνημα αὐτοῦ.

Η΄.

Ἀληθῆς Εὐγένεια.

Σχιλλερος ὁ περίφημος Γερμανὸς ποιητὴς ἔλαβε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας βασιμὸν τινα εὐγενείας, οὗτινος οὐδέποτε ἐποιήσατο χρῆσιν. Ἡμέραν δέ τινα συνομιλῶν μετὰ τινος φίλου ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ αὐτοῦ, καὶ ἀναζητῶν χαρτίον, ἐφ’ οὗ εἶχε σημειώσας σπουδαῖόν τι φιλολογικὸν πρᾶγμα, εὔρεν ἐν πολλοῖς ἄλλοις χαρτίοις καὶ τὸ δίπλωμα τῆς εὐγενείας καὶ δείξας αὐτὸ πρὸς τὸν φίλον, εἶπε μετὰ πολλῆς ψυχρότητος· „βεβαίως ἀγνοεῖς, ὅτι εἶμαι εὐγενής.“ ἔπειτα δὲ κατέβασε πάλιν τὸ δίπλωμα ἐν τῷ σωρῷ τῶν χαρτίων, ὅπου διέμεινεν ἀνέπαφον διὰ παντός. Ὁ δὲ φίλος εἶπε τότε πρὸς τὸν ἑνδοξον ποιητὴν· „ἀληθῶς ἠγνόουν μέχρι τοῦδε, ὅτι εἶσαι καὶ εὐγενής, ἀλλὰ σήμερον βλέπω ὅτι τῷ ὄντι εἶσαι.“

Θ΄.

Σπανία Ὑπομονή.

Ἐπὶ τῆς βασιλείσης Ἐλισάβετ ὁ Δόκτωρ Κοῦπερ κατε-
γίνετο ὀκτὼ ἔτη συλλέγων τὴν ὕλην τοῦ μεγάλου συγγράμ-

ματος „Bibliotheka Elyota“, ὃ κατεπλούτισε διὰ τῆς προσθήκης 33 χιλιάδων λέξεων. Ἀλλ' ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἀδελφίς τις καὶ ἀμασῆς γυνή, μὴ ὑποφέρουσα νὰ βλέπῃ αὐτὸν διηνεκῶς ἐνησχολημένον καὶ γράφοντα, εἰσῆλθε μίαν ἡμέραν εἰς τὸ σπουδαστήριον αὐτοῦ ἀπόντος, καὶ κατέκαυσε πάσας τὰς σημειώσεις αὐτοῦ, ἐπὶ λόγῳ ὅτι κινδυνεύει ν' ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν ὁ σύζυγος αὐτῆς ἐκ τῆς πολλῆς ἐνασχολήσεως. Μετ' ὀλίγον ἐπανελθὼν ὁ Κοῦπερ, καὶ ἰδὼν τὴν ἀνέλπιστον ταύτην καταστροφὴν, ἠρώτησε, τίς ἔπραξεν αὐτήν· ἡ δὲ γυνὴ ἀπεκρίθη, ὅτι αὐτὴ κατέκαυσε τὰ χαρτία, ἵνα σώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Τότε ὁ περίλυπος Δόκτωρ βαρύνως ἀναστενάξας εἶπεν· „Ἀγαπητὴ μου σύζυγε, ἀντὶ νὰ μ' ἀπαλλάξῃς τοῦ κόπου, μέγαν μοι ἐπέβαλες κόπον.“ καὶ ἀναλαβὼν πάλιν τὸν ἀγῶνα εἰργάσθη ἐπιπόνως ἄλλα ὀκτὼ ἔτη, ὅπως ἀντικαταστήσῃ τὰς ἀπολεσθεῖσας σημειώσεις αὐτοῦ.

Γ'.

Ὁ ἀπολωλὼς Παράδεισος.

Ὅτε ὁ Μίλτων συνέγραψε τὸ ἀπαράμιλλον αὐτοῦ ποίημα „ὁ ἀπολωλὼς Παράδεισος“, ὁ τύπος ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπέκειτο εἰς αὐστηρὰν λογοκρισίαν, καὶ πολλὴν εἶχε δυσκολίαν, ἵνα λάβῃ τὴν ἄδειαν τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ, διότι ὁ τὴν λογοκρισίαν ἐπιτετραμμένος λογιώτατος εὗρισκεν, ὅτι ἐν τινι ὥραίῳ τοῦ ποιήματος χωρίῳ, ἐν ᾧ γίνεται λόγος περὶ ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου, ὑποκρύπτεται ἔννοια βασιλοκτονίας. Τέλος πάντων κατορθώσας ὁ ποιητὴς νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν τῆς ἐκδόσεως

τοῦ ποιήματος, ἐπώλησεν αὐτὸ εἰς τὸν βιβλιοπώλην Σαμουήλ Σίμωνα, ἐπὶ συμφωνία νὰ λάβῃ μὲν ἀμέσως μετρητὰς ΠΕΝΤΕ Λίρας, ἐὰν δὲ πωληθῶσι 1300 ἀντίτυπα τῆς πρώτης ἐκδόσεως τότε νὰ λάβῃ καὶ ἐτέρας ΠΕΝΤΕ· ἡ αὐτὴ δὲ συμφωνία νὰ ἰσχύῃ διὰ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην ἐκδοσιν. Μετὰ δύο ἔτη εὐρέσθησαν πωληθέντα τὰ 1300 ἀντίτυπα, καὶ ὁ ποιητὴς ἠδυνήθη νὰ εἰσπράξῃ τὴν δευτέραν δόσιν, ἧς διεσώθη ἡ ιδιόχειρος αὐτοῦ ἀπόδειξις, χρονολογημένη „Ἀπριλίου 26—1669.“ Ἡ δευτέρα ἐκδοσις ἐγένετο ἐν ἔτει 1674· ἀλλ' ὁ ποιητὴς ἦν ἤδη τεθνηκώς, καὶ οὐδεμίαν ἔλαβεν ἀμοιβήν. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡ τρίτη ἐν ἔτει 1678, ἀνεγνωρίσθη τὸ δικαίωμα τῆς χήρας Μίλτωνος, ὅπως λάβῃ τὴν συμπεφωνημένην τιμὴν· καὶ αὕτη ἀπεδέξατο νὰ λάβῃ πρὸς ἐξόφλησιν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος Λίρας ΟΚΤΩ. Οὕτω λοιπὸν 18 Λίρας ἐν ὅλῳ ἐτιμήθη τὸ θαυμαστὸν τοῦ Μίλτωνος ποίημα „ὁ ἀπολωλὼς Παράδεισος.“

ΙΑ'.

Ἀξιότιμος πτωχεία.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀδανσων, ἑξοχος φυσιολόγος ἐν Γαλλίᾳ, ἐκλεχθεὶς μέλος τῆς Ἀκαδημίας, καὶ λαβὼν τὸ ἔγγραφον τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ, καὶ πρόσκλησιν ὅπως ἐμφανισθῇ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ἀπήντησε συντομώτατα, ὅτι οὐκ ἠδύνατο ἀποδέξασθαι τὴν πρόσκλησιν, διότι οὐκ εἶχε σανδάλια.

ΙΒ'.

Γελοία ἑρμηνεία λέξεως.

Ὅτε ὁ Δόκτωρ Littleton συνέγραφε τὸ Λατινο-Ἀγγλικὸν αὐτοῦ Λεξικὸν, μετεχειρίζετο συνήθως γραμματέα, γράφοντα κατ' ὑπαγόρευσιν αὐτοῦ. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Δόκτωρ ἀπήγγειλε τὴν Λατινικὴν λέξιν *concurro* (συντρέχω), ὁ γραμματεὺς θέλων νὰ δείξῃ ὅτι δύναται καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ μεταφράσῃ αὐτὴν Ἀγγλιστὶ εἶπε, „βεβαίως τοῦτο θὰ μεταφρασθῇ *concur.*“ ὁ δὲ Δόκτωρ θυμωθεὶς διὰ τὴν αὐθάδειαν αὐτοῦ ἀπήντησε μετ' ὀργῆς *con cur! con dog!* ὅπερ ἐστὶ, πρόσεχε σκύλε! Ἀλλ' ὁ καλὸς γραμματεὺς νομίσας τοῦτο ἑρμηνείαν τῆς λέξεως ὀρθοτέραν, ἔγραψε μετὰ προθυμίας *con-curro = condog*· καὶ οὕτως εὗρέθη ἡρμηνευμένη ἡ λέξις *concurro* διὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ *condog* (πρόσεχε σκύλε) ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει τοῦ λεξικοῦ, γενομένη τὸ 1678· ἐν δὲ ταῖς ἐφεξῆς ἐκδόσεσι διωρθώθη.

ΙΓ'.

Φιλολογικὰ περιοδικὰ συγγράμματα.

Εἰς τοὺς Γάλλους ὀφείλεται τὸ σχέδιον τῆς διὰ περιοδικῶν συγγραμμάτων διαδόσεως φιλολογικῶν γνώσεων, καὶ ἐν γένει τῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ τῶν γραμμάτων γινομένων. Πρώτιστον τῶν τοιούτων συγγραμμάτων ὑπῆρξεν ἡ πασίγνωστος „Εφημερίς τῶν σοφῶν“ — *Journal des Savants* — ἥς

ὁ πρῶτος ἀριθμὸς ἐδημοσιεύθη τὴν 5^{ην} Ἰανουαρίου 1665 ὑπο τὴν διεύθυνσιν τοῦ Denis de Sallo, Ἐκκλησιαστικοῦ παρέδρου ἐν τῇ βουλῇ τῶν Παρισίων. Καίτοι τὸ σχέδιον τοῦτο ἐπεδοκιμάσθη παρὰ πάντων, ἤρξισεν ὅμως τὴν ἀγανάκτησιν συγγραφέων τινῶν διὰ τὰς αὐστηρὰς ἐπικρίσεις τῶν συγγραμμάτων, καὶ ἐντεῦθεν παραιτηθέντος τοῦ de Sallo, ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ ὁ Gallois μέχρι τοῦ ἔτους 1674, ὅτε παρεχώρησεν αὐτὴν εἰς τὸν Laroque κ. τ. λ. Μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Γαλλικοῦ τούτου περιοδικοῦ, ἐπῆλθον καὶ ἄλλα ἐν τε Γερμανίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ. Ἐν ἔτει 1682 ὁ Γερμανὸς καθηγητὴς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Δειψίας "Οἶων Μέργκιος συνέστησε τὸ περίφημον περιοδικὸν *Acta eruditorum Lipsiensium*, οὗ τὴν διεύθυνσιν, ἀποθανόντος ἐκείνου, ἀνέλαβεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βουρχάρδος, οὗ πάλιν ὁ υἱὸς Φριδερίκος διεδέξατο ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ τὸν ἴδιον πατέρα κ. τ. λ. Μετ' ὀλίγον ἀνεφάνησαν δύο ὅμοια Ἰταλικά συγγράμματα, τὸ μὲν ἐν Βενετίᾳ, τὸ δὲ ἐν Παδούῃ ἐκδιδόμενα. Συγχρόνως δὲ δύο σοφοὶ ἄνδρες, ὁ Bayle καὶ ὁ Le Clerc, ἀποκαταστάντες ἐν ταῖς Κάτω Χώραις, ὁ μὲν ἐν Ῥοττερδάμῃ, ὁ δὲ ἐν Ἀμστερδάμῃ, ἐξεπλάγησαν ἰδόντες ὅτι ἐν Ὁλλανδίᾳ, ἣτις ἦν τότε τὸ περιφημότερον τῶν γραμμάτων κέντρον, καὶ, οὕτως εἰπεῖν, ἡ μεγάλη τῶν γραμμάτων ἀγορά, ἐν ἣ πλεῖστοι συνήρχοντο εὐπαίδευτοι ἄνδρες, καὶ μεγίστη ἐπεκράτει ἐλευθεροτυπία, πλῆθος δὲ βιβλιοπωλείων καὶ ἀπειρία βιβλιοθηκῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὑπῆρχον ἐν αὐτῇ, ἐξεπλάγησαν, λέγω, ὅτι ἐν τοιαύτῃ χώρᾳ, τοσαῦτα ἐχούσῃ πλεονεκτήματα, οὐδεὶς τῶν λογίων ἐσκέψατο περὶ ἐκδόσεως Φιλολογικοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος· ὅθεν ἀμφότεροι ἄνευ ἀναβολῆς ἤρξαντο τῆς ἐκδόσεως τοιούτου περιοδικοῦ, ὃ διετελέσαν συγγράφοντες

μέχρι τοῦ ἔτους 1727, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Nouvelles de la république des lettres*. Ὁ Bayle ἀσχολούμενος τότε περὶ τὴν σύνταξιν τοῦ βιογραφικοῦ Λεξικοῦ, διέκοψε τὴν εἰς τὸ περιοδικὸν συνεργασίαν αὐτοῦ· καί, ἀποθανόντος τοῦ Le Clerc, ἀνέλαβε τὴν σύνταξιν τοῦ περιοδικοῦ ὁ Henri de Beauval ὑπὸ νέαν ἐπιγραφὴν *Ouvrages des Savants*.

Ταῦτά εἰσι τὰ πρότιστα πάντων δημοσιευθέντα φιλολογικὰ περιοδικὰ συγγράμματα, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἐπηυξήθη ἔπειτα ἐπ' ἄπειρον ἀνὰ πᾶσαν τὴν Εὐρώπην, καὶ ὧν τὸ παράδειγμα παρήγαγεν ὅμοια κατὰ πάντας τοὺς κλάδους τῆς μαθήσεως.

ΙΔ.

Ἐπιστήσιος φίλος.

Οὐδεὶς ποτε συγγραφεὺς ἠγάπησε τὰ φιλογολικὰ αὐτοῦ ἔργα οὕτω περιπαῖως, ὅσον ὁ Γερμανὸς Κύστερος τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἔκδοσιν τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Σουΐδου, δι' ἣν ἐδαπάνησε τέσσαρα ὅλα ἔτη, ἀδιαλείπτως ἐργαζόμενος. Αὐτὸς κατέστησε γνωστὴν τὴν ἄμετρον πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο ἀγάπην αὐτοῦ, διηγούμενος, ὅτι νύκτα τινὰ ἐξυπνισθεὶς ἐντρομοῦ ὑπὸ βροντῆς, οὐδὲν ἄλλο ἐσκέψατο, ἢ τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ σπουδαστηρίου αὐτοῦ κατακείμενον χειρόγραφον τοῦ Λεξικοῦ· ἀναπηδήσας δὲ ἐκ τῆς κλίνης ἔσπευσεν εἰς τὸ σπουδαστήριον, καὶ λαβὼν τὸ χειρόγραφον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν κλίνην, ὅπου ἐκοιμήθη φέρων ἐν ἀγκάλαις τὸν ἐπιστήσιον αὐτοῦ φίλον.

ΙΕ΄.

Ἱερογλυφικά.

Ὁ περίφημος μαθηματικὸς Κίρχερος ὑπερβαλόντως ἠγάπα τὴν περὶ τὰ ἱερογλυφικά γράμματα σπουδὴν, καὶ πάντοτε κατ'ὄρθου νὰ ἐξαγάγῃ ἔννοιάν τινα ἐκ τοιούτων γραμμάτων, εἰ μὴ ἀκριβῆ, τουλάχιστον πιθανήν. Νέοι δέ τινες μαθηταὶ ἐπισυμοῦντες νὰ εὕρωσι διασκεδάσεως ἀφορμὴν, ἐχάραξαν κατὰ φαντασίαν ἱερογλυφικά δῆθεν γράμματα καὶ σχήματα ἐπὶ τινος λίθου, καὶ κατέχωσαν αὐτὸν ἐν τῇ γῇ, ὅπου ἐγίνωσκον, ὅτι ἔμελλον κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ν' ἀνασκάψωσιν ἐργάται. Γινομένης τῆς ἀνασκαφῆς, εὐρέθη ὁ λίθος, καὶ εὐθὺς μετηνέχθη πρὸς τὸν Κίρχερον, ὡς πρᾶγμα περίεργον· ἐκεῖνος δέ ἐνδοουσιῶν ὑπὸ χαρᾶς διὰ τὴν ἀνακάλυψιν, ἤρξατο εὐθὺς τῆς μελέτης τῶν γραμμάτων· καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν οὐκ ἐβράδυνε νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ ἀνερμήνευτα ἱερογλυφικά τῶν εὐτραπέλων μαθητῶν, οἵτινες ἔλαβον εὐλόγον ἀφορμὴν γέλωτος τὴν εὐπιστίαν καὶ ματαιοπονίαν τοῦ καθηγητοῦ.
